

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Dannefø og Hittegods

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 81. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1819_342_2-txt-shoot-idm394.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

820 hvilket Mørke hersker ikke endnu i denne Henseende! hvor tit nødes vi ikke til at famle i Blinde, eller gjætte os frem, hvor vi kunde og burde gaae sikkert, med Lys i begge Hænder. Hvad Nytte har dog egenlig Videnskabeligheden af de korte, hinanden tit modsigende Beretninger om de saare vigtige Ting: Europas ældre Indbyggere, og Folke-Vandringen, for ikke at tale om den Mængde Bøger, hvori man har kiævledes om, hvad man paa ingen af Siderne vidste! Hvilken Mængde Oplysninger, som nu ere tabte, har man ikke, under det storagtige Kiævl, forsømt at indhente, og hvormange lade sig ikke endnu indhente eller forsømme! Troer man kanskee, at Sporene af et Folkefærd ere nemmere at udslette end af en Pen, at man vel, ved at gjøre sig Umage, kan læse hvad der er overskrabet og overskrevet paa Pergament, men ikke hvad der ligger saaledes tilhyllet i et levende, talende Folk! Nu, vel bekomme med den Kulsvier-Troe! jeg holder ikke af at troe blindt, hvad Gud har givet os Øine til at eftersee, og Forstand til at efterspore. Antager man det for et Evangelium, at f. Ex. Gotheerne blev slagtede til sidste Mand, og at Longobarderne uddøde, da maa jeg smile over den strænge historiske Critik, der kun fordrede Syn for Sagn, hvor det var umueligt, men satte glatvæk sit Stempel paa de største Urimeligheder, uden at vide, om de ikke dog maaskee giordes hørøstet til Løgn, hvergang en Bonde, hist eller her i Italien, oplod sin Mund! Jeg er tvertimod forud sikker paa, at i ethvert Land, hvor Almuen ikke taler som en Bog, altsaa nok i ethvert bekjendt Land, vil man, ved fortsat Opmærksomhed, kunne faae den tilforladeligste Vished om, hvorvidt det har sin Rigtighed med de gamle Beretninger om Indbyggerne og Indvandringerne, samt om de Indvandrede Herkomst, og er der blot Rimelighed for, at jeg har halvveis Ret, saa veed dog enhver Historiker, at Udbyttet var den hele Undersøgelse værd. Man skulde kun prøve det med et eneste mærkeligt Land, og lade det, ikke giennemfare, men bereise af en historisk Sprogkyndig, det vil sige: en Mand, der ei blot var nogenlunde bekiendt med Landets nærværende, men, saa godt som for Øieblikket mueligt, med dets ældre Sprog; af en historisk Theolog ☉: en Mand, der var hjemme i de Religioners Historie, der havde hersket eller historisk virket i Landet, og endelig en egenlig Historiker, der omtrent vidste hvad man af Bøger kan lære om det Land, og man skulde forundre sig over Udbyttet! Ja, selv naar et saadant Land kun bereistes af een Mand, der havde Hoved og skikkelig Kundskab, vilde udentvivl Vindingen vidt overgaae 84de Flestes Forventning. Jeg veed meget vel, at det ogsaa her er de mere digteriske Naturer, som skulde, og kunde bedst bryde Isen, da de vel ikke kan see Folk længere end til Tænderne, men kan see en Hob udenfor, som Andre ikke mærke, og kan føle Folk paa Tænderne lidt bedre end andre, de skulde derfor især reise, og istedenfor at give os en ny Skildring af Alperne, som dog kun er en opkogt Suppe, eller Opskriften paa en Suppe, som vi kan faae af vore Kokke-Piger, skiænke os en livfuld Skildring af Folkenes Eiendommelige og Særskilte i Sprog, Udseende, Dragt, Manerer og Tanke-Yttringer, forbundet med indtrængende Blik paa Landets Historie. Men, saa maatte de kiære Digtere først have bestilt noget Ordenligt, det vil de saa nødig, og det er Sorgen, og det er Ulykken den! Imidlertid, ogsaa mindre livlige Mennesker kan med Flid udrette meget, og jo mere Forarbeide, des mageligere Syn for Digteren, som vi maae arbeide i Hænderne, for at han des lettere kan kaste os det i Øinene, naar han ikke vil Andet, thi det nytter aldrig at kives med genus irritabile vatum, man faaer kun Skrup og spilder Tiden, hvad man ikke kan nøde, skal man narre dem til, saa har man vundet!